

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Науково-методичний центр професійно-технічної освіти у Харківській області

61121, м. Харків, вул. Владислава Зубенка, 37	e-mail: pr.nmc@ptukh.org.ua
код 14073356, р/р UA698201720343170001000013980 Держказначейська служба України м.Київ МФО 820172	

21.11.2025 № 344 вс

**Керівнику закладу
професійної освіти**

*Про проведення I етапу
Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів-членів
Малої академії наук України серед студентів
закладів професійної освіти у 2025/2026 н.р.*

На виконання наказу Департаменту науки і освіти Харківської обласної державної адміністрації від 13.11.2025 №131 «Про проведення I, II етапів Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2025/2026 навчальному році» НМЦ ПТО у Харківській області доводить до Вашого відома:

- перелік наукових секцій, у яких проводиться I етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України в 2025/2026 н.р. (додаток 1);
- склад організаційного комітету I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України серед студентів закладів професійної освіти Харківської області у 2025/2026 н.р. (додаток 2);
- вимоги до написання, оформлення та представлення дослідницьких робіт (додаток 3);
- організаційно-методичні рекомендації щодо проведення I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України серед студентів закладів професійної освіти у 2025/2026 н.р. (додаток 4).

Просимо забезпечити участь студентів Вашого закладу у даному заході.

Директорка

Владлена ДРОБНА, 093-2525-748

Тетяна РУСЛАНОВА

**Перелік
наукових секцій, у яких проводиться I етап
Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт
учнів-членів Малої академії наук України
в 2025/2026 н.р.**

**Наукове відділення Літературознавства, фольклористики
та мистецтвознавства:**

1. Українська література;
2. Зарубіжна література;
3. Фольклористика;
4. Теорія, історія мистецтв та арткритика;
5. Кримськотатарська гуманітаристика.

Наукове відділення Філології:

1. Українська мова;
2. Англійська мова та англомовна література;
3. Німецька мова та німецькомовна література;
4. Французька мова та франкомовна література;
5. Іспанська мова та іспаномовна література;
6. Польська мова та польськомовна література;
7. Ділова українська мова.

Наукове відділення Філософії та суспільствознавства:

1. Філософія;
2. Соціологія;
3. Правознавство;
4. Релігієзнавство;
5. Педагогіка;
6. Журналістика;
7. Психологія.

Наукове відділення Історії:

1. Історія України;
2. Всесвітня історія;
3. Археологія;
4. Історичне краєзнавство;
5. Етнологія;
6. Історія міжнародних відносин.

Наукове відділення Наук про Землю:

1. Географія;
2. Геологія, гідрогеологія та геофізика;
3. Метеорологія та кліматологія;
4. Гідрологія;
5. Геоінформаційні системи та дистанційне зондування Землі.

Наукове відділення Інженерії та матеріалознавства:

1. Технології виробництва;
2. Електроніка та приладобудування;
3. Матеріали та адитивні технології;
4. Аерокосмічна техніка та оборонні технології;

5. Інформаційно-телекомунікаційні системи та технології;
6. Екологічно безпечні технології та ресурсозбереження;
7. Прикладна механіка і машинобудування;
8. Автоматизація та робототехніка;
9. Енергетика та електротехніка.

Наукове відділення Інформаційних технологій:

1. Комп'ютерна інженерія;
2. Кібербезпека;
3. Програмна інженерія;
4. Системи та технології штучного інтелекту;
5. Інтернет-технології та вебдизайн;
6. Навчальні, ігрові програми та віртуальна реальність.

Наукове відділення Математики:

1. Математика;
2. Прикладна математика;
3. Статистика;
4. Архітектура та нарисна геометрія.

Наукове відділення Фізики і астрономії:

1. Теоретична фізика;
2. Прикладна фізика;
3. Астрономія;
4. Аерофізика та космічні дослідження.

Наукове відділення Економіки:

1. Прикладна мікроекономіка та підприємництво;
2. Макроекономіка та економічна політика;
3. Міжнародна економіка та аналітика;
4. Фінанси, банківська справа та страхування;
5. Менеджмент та маркетинг;
6. Публічне управління та адміністрування.

Наукове відділення Хімії та біології:

1. Загальна біологія;
2. Біологія людини;
3. Ботаніка;
4. Зоологія;
5. Медицина;
6. Охорона здоров'я;
7. Загальна та неорганічна хімія;
8. Органічна хімія та біохімія;
9. Фармація.

Наукове відділення Екології та аграрних наук:

1. Екологія;
2. Охорона довкілля та раціональне природокористування;
3. Агрономія;
4. Технологія виробництва продукції тваринництва та ветеринарна медицина;
5. Лісове і садово-паркове господарство;
6. Селекція та генетика.

**Склад організаційного комітету
I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт
учнів-членів Малої академії наук України
серед студентів закладів професійної освіти
Харківської області
у 2025/2026 н.р.**

- Давидова Ю.В. – заступник директора Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області, голова оргкомітету;
- Дробна В.А. – методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області, заступник голови оргкомітету;
- Горенкова О.І. – методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області;
- Назарець З.О. – методист Науково-методичного центру професійно-технічної освіти у Харківській області.

Додаток 3
до листа від 21.11.2025 № 344 вс

**ВИМОГИ
до написання, оформлення та представлення дослідницьких робіт**

I. Загальні положення

1. На Конкурс подаються дослідницькі роботи (далі – роботи) проблемно-пошукового характеру, які відображають методологію, процес, результати власного дослідницького проєкту та відповідають віковим інтересам і пізнавальним можливостям учасників Конкурсу. Тематика проєктів (відповідно й робіт) має відповідати напрямам наукових секцій наукових відділень Малої академії наук України.

2. Проєкт має ґрунтуватись на певних науковій та експериментальній базах, містити дані особисто проведених дослідів, спостережень чи пошукової роботи; результати їх обробки, аналізу та узагальнення; посилання на відповідні наукові джерела; відображати власну позицію дослідника.

У проєкті мають бути чітко визначені: мета, об'єкт і предмет дослідження, завдання, методи дослідження, відмінність та перевага запропонованих підходів і результатів.

Зміст і результати досліджень викладаються стисло, логічно, грамотно та аргументовано, без загальних слів і міркувань, бездоказових тверджень, тавтологій.

Назва проєкту має бути стислою та відповідати суті наукової проблеми (завдання), що вирішується.

3. До роботи мають бути додані відгуки наукового керівника та рецензія фахівця у відповідній галузі (досвідченого педагогічного, наукового чи науково-педагогічного працівника).

Достовірність наведених у проєкті результатів підтверджується у відгуку науковим керівником.

4. Робота оформлюється у двох примірниках: один використовується журі під час заочного оцінювання, другий — учасником під час Конкурсу. Обидва примірники роботи мають бути ідентичними.

5. До розгляду не приймаються проєкти (роботи):

тема та зміст яких не відповідають профілю наукової секції;

які були представлені в попередні роки та не мають суттєвого доопрацювання;

які містять плагіат або інші випадки порушення академічної доброчесності;

без самостійного дослідження, опрацювання джерел і власних висновків з обраної тематики;

без принаймні одного з необхідних структурних елементів роботи, передбачених розділом II цих правил, відредагованих та оформлених відповідно до цих вимог.

Автори таких робіт після заочного оцінювання дослідницької роботи отримують відповідну рецензію та до подальшої участі в Конкурсі не допускаються.

II. Структура роботи

Робота має бути побудована за певною структурою. Основними складовими структури роботи є такі:

титульний аркуш;

анотація;

зміст;

перелік умовних позначень, символів, скорочень, термінів (за необхідності);

вступ;

основна частина;

висновки;

список використаних джерел;

додатки (за необхідності).

III. Вимоги до змісту роботи

1. Титульний аркуш є першою сторінкою роботи, що заповнюється за зразком, наведеним нижче.

2. Анотація є узагальненим коротким викладом основного змісту роботи. В анотації (текст обсягом до однієї сторінки) подається стисла характеристика змісту роботи з визначенням основної мети, актуальності та завдань наукового дослідження. Також у них зазначаються висновки та отримані результати проведеної роботи, ключові слова. Сукупність ключових слів повинна відповідати основному змісту роботи, відображати тематику дослідження. Кількість ключових слів становить від п'яти до десяти. Ключові слова подаються в називному відмінку, друкуються в рядок через кому наприкінці анотації.

У заголовку анотації наводяться такі дані: назва роботи; прізвище, ім'я, по батькові автора; назва територіального відділення Малої академії наук України; назва закладу позашкільної освіти; назва закладу освіти; клас (курс); назва населеного пункту; прізвище, ім'я, по батькові, посада (за наявності — науковий ступінь, вчене звання) наукового керівника.

3. Зміст подається на початку роботи. Він містить назву та номери початкових сторінок усіх розділів, підрозділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, висновків до розділів, загальних висновків, додатків, списку використаних джерел тощо.

4. Якщо в роботі використано специфічну термінологію, а також маловідомі скорочення, нові символи, позначення тощо, то їх перелік подається у вигляді окремого списку, який розміщується перед вступом.

Перелік має розміщуватись двома стовпчиками: у лівому в алфавітному порядку наводяться умовні позначення, символи, одиниці скорочення або терміни; у правому — їх детальне розшифрування.

Якщо в роботі спеціальні терміни, скорочення, символи, позначення тощо повторюються менше трьох разів, перелік не складається, а їх розшифрування наводиться в тексті при першому згадуванні.

5. У вступі коротко обґрунтовуються актуальність і доцільність обраної теми, підкреслюється сутність досліджуваної проблеми; формулюються мета роботи, зміст поставлених завдань, об'єкт і предмет дослідження; подаються перелік використаних методів дослідження, характеристика проекту (теоретична/прикладна); вказуються наукові положення, запропоновані учасником особисто, відмінність отриманих результатів від відомих раніше; повідомляється про наукове використання результатів досліджень або даються рекомендації щодо їх використання, для прикладних робіт повідомляється про прикладну цінність отриманих результатів.

У разі використання в роботі ідей або розробок, що належать співавторам, слід вказати на цей факт і зазначити конкретний особистий внесок учасника. Також зазначаються відомості про публікації за матеріалами проекту та апробацію результатів дослідження (за наявності).

Орієнтовний обсяг вступу – 2-3 сторінки.

6. Основна частина роботи складається з розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів.

Кожний розділ розпочинається з нової сторінки. Основному тексту розділу може передувати коротка передмова з описом обраного напрямку дослідження та обґрунтуванням застосованих методів досліджень. У кінці кожного розділу формулюються висновки зі стислим викладенням наведених у розділі наукових і практичних результатів, що дає можливість звільнити основні висновки від другорядних подробиць.

В основній частині роботи наводяться характеристика джерел, використаних для написання роботи, та короткий огляд літератури за тематикою дослідження, включаючи міжнародні й вітчизняні наукові публікації за темою останніх років, окреслюються основні етапи наукової думки за визначеною проблемою, вказуються питання, які залишилися невирішеними; обґрунтовується вибір напрямку досліджень, наводяться методика та техніка дослідження; подаються відомості про обсяг дослідження; викладаються, аналізуються та узагальнюються отримані результати, подається їх оцінка.

Зміст основної частини має відповідати темі роботи та повністю її розкривати.

7. Висновки мають містити стислий виклад результатів вирішення наукової проблеми та поставлених завдань, зроблених у процесі аналізу обраного матеріалу, оцінок та узагальнень. Необхідно підкреслити їх самостійність, теоретичне та (або) прикладне значення, акцентувавши увагу на кількісних і якісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів та надати рекомендації щодо їх використання.

8. Список використаних джерел – елемент бібліографічного апарату, який містить бібліографічні описи використаних джерел.

Список використаних джерел слід розміщувати в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

Відомості про джерела складаються відповідно до вимог, зазначених у стандартах:

ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» затверджений наказом ДП «УкрНДНЦ» від 22.06.2015 № 61;

ДСТУ 3008-2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання» затверджений наказом ДП «УкрНДНЦ» від 22.06.2015 № 61;

ДСТУ 4331:2004 «Правила описування архівних документів», затверджені наказом Держспоживстандарту України від 17.08.2004 № 181;

ДСТУ 3582:2013 «Інформація та документація. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень в українській мові. Загальні вимоги та правила», затверджений наказом Мінекономрозвитку від 22.08.2013 № 1010;

Наприклад:

книга одного автора	Гейман Н. Скандинавська міфологія / пер. з англ. М. Бакалова. Київ: КМ-БУКС, 2018. 256 с.
книга двох авторів	Гокінг С., Гокінг Л. Джордж і таємний ключ до Всесвіту / пер. з англ. Г. Лелів. Львів: Вид-во Старого Лева., 2016. 312 с.
книга трьох авторів	Гейтенко В.В., Пристинський В.М., Пристинська Т.М. Педагогічний супровід підлітків старшого шкільного віку у середовищі асоціальних й

- антисоціальних неформальних молодіжних організацій: моногр./ Держ. ВНЗ «Донбас. держ. пед. ун-т», н.-д. лаб. взаємодії духов. й фіз. виховання дітей та підлітків. Слов'янськ: Вид-во Б.І. Маторіна, 2019. 299 с.
- книга чотирьох авторів Андрейчин М.А., Крушельницький О.Д., Копча В.С., Огороднічук І.В. Військова епідеміологія з епідеміологією надзвичайних ситуацій. Тернопіль: Укрмедкнига, 2015. 320 с.
- книга п'яти авторів і більше Кітч у мистецтві, етосі та вихованні: колект. моногр. / відп. ред., керівники проекту: Г. Гжибек, Т. Дубровний, Ш. Сівек / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. Львів: Растр-7, 2019. 144 с.
- збірник Бізнес і права людини: основні виклики для нових демократій: зб. статей і тез: матеріали до Панел. дискусії, 25 верес. 2019 р., Харків. міжнар. юрид. форум, 24-28 верес. 2019 р. / упоряд. О.О. Уварова. Харків: Право, 2019. 128 с.
- багатотомна книга Кримський А.Ю. Вибрані сходознавчі праці. В 5 т. Т. 4. Іраністика/ НАН України, Ін-т сходознавства ім. А.Ю. Кримського. Київ: Стилос, 2008. 387 с.
- дисертація та автореферат дисертації Сталінська Г.Д. Вінтажний інтер'єр: генеза та принципи формування: дис.... канд. мистецтвознавства: 17.00.07 /; Харків. держ. акад. дизайну мистецтв. Харків, 2019. 400 с.
- Костюк О.П. Зачіска як культурно-антропологічний феномен у контекстах ініціації: автореф. дис.... канд. філос. наук: 09.00.04/ Харків. нац. пед. ун-т ім. Г.С. Сковороди. Харків, 2019. 21 с.
- матеріали конференцій Проблеми матеріалознавства та інженерії поверхні: тези конференції MSSE2019. Конференція молодих науковців з матеріалознавства та інженерії поверхні, 25-27 вересня 2019 р. / відп. ред. В.Р. Скальський; НАН України, Фіз.-мех. ін-т ім. Г.В. Карпенка. Львів: Бона, 2019. 206 с.
- стаття із продовжуваного видання (наукового журналу) Кравченко О.М. Космофізика - нова методологія. Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Гуманітарні науки. 2014. Вип. 203(1). С. 94-101.
- стаття із періодичного видання (журнал, газета) Тацій В.Я. Тютюгін В.І. Пономаренко Ю.А. Виклики сучасності і кримінальне право. Голос України. 2016. 29 січ. (№16). С. 6-7.
- рецензія Павлів В. «Медіаетика»: про унікальність та універсальність професійного досвіду. Наукові записки УКУ. 2015. Ч. 6: Журналістика. Медіакомунікації, вип. 1. С. 209-212. Рец. на кн.: К.І. Крістіанс, М. Факлер, К.Б. Річардсон та ін. Медіаетика: практичні випадки та моральні міркування / пер. з англ. Олег Король; наук. ред. Ніна Зражевська. Львів: Видавництво Українського католицького університету, 2014. 592 с.
- Картографічні документи Малий атлас світу: Карти / Держ. служба України з питань геодезії, картографії та кадастру, ДНВП «Картографія»; ред. В.В. Радченко; дизайнери: М.Б. Гутман, С.М. Сухенко; М-би різні. Київ: ДНВП «Картографія», 2019. 64 с.
- Електронні джерела Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР// База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80/paran4202> (дата звернення: 12.12.2019)

9. У додатках містяться допоміжні або додаткові матеріали, необхідні для повноти сприйняття проєкту, кращого розуміння отриманих результатів: проміжні математичні доведення, формули та розрахунки, додаткові таблиці, графіки, рисунки, ілюстрації тощо.

IV. Правила оформлення роботи

1. Робота подається шрифтом Times New Roman текстового редактора Word (або Open Office) розміру 14 на одному боці аркуша білого паперу формату А4 з інтервалом 1,5 (до 30 рядків на сторінці).

Поля: ліве, верхнє і нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм.

Обсяг роботи складає 15-20 (для гуманітарних напрямів - 20-25) друкованих сторінок. До загального обсягу роботи не входять: анотація, мотиваційний лист, додатки, список використаних джерел, таблиці та рисунки, які повністю займають площу сторінки. Текст роботи має бути написаний без орфографічних, пунктуаційних та стилістичних помилок.

Роботи виконуються державною мовою; до роботи з іноземної мови додається анотація іноземною мовою. Постерний захист та конференція для секцій відділення мовознавства (крім секції «Українська мова») здійснюється іноземною мовою.

Кожна структурна частина роботи починається з нової сторінки. Заголовки структурних частин друкуються великими літерами симетрично до набору: «ЗМІСТ», «ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ», «ВСТУП», «РОЗДІЛ», «ВИСНОВКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ», «ДОДАТКИ». Заголовки підрозділів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу. Заголовки пунктів друкуються маленькими літерами (крім першої великої) з абзацного відступу в підбір до тексту.

Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) та текстом має дорівнювати 3-4 інтервалам.

2. Нумерація сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул подається арабськими цифрами без знаку «№».

Усі сторінки роботи, враховуючи титульну сторінку, анотацію та додатки, підлягають суцільній нумерації; номер на титульній сторінці не ставиться, а на наступних сторінках проставляється у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Нумеруються тільки розділи основної частини. Зміст, вступ, висновки не нумеруються.

Номер розділу ставиться після слова «РОЗДІЛ», після номера крапка не ставиться. Заголовок розділу друкується з нового рядка.

Підрозділи нумеруються в межах кожного розділу за правилом: номер розділу, номер підрозділу. У кінці номера підрозділу має стояти крапка, наприклад: «2.4.». Заголовок підрозділу наводиться в тому самому рядку.

Пункти нумеруються в межах кожного підрозділу таким чином: номер розділу, номер підрозділу, номер пункту, наприклад: «2.3.4.». Заголовок пункту наводиться в тому самому рядку, але пункт може й не мати заголовка.

У кінці назв розділів, підрозділів, пунктів крапка не ставиться.

Формули нумеруються в межах розділу. Наприклад, «формула (2.3)» означає «формула 3 розділу 2». Наявність підрозділів на нумерацію формул не впливає. Формули, на які немає посилань, можна не нумерувати. Номер необхідно брати в круглі дужки та розміщувати на правому полі сторінки на рівні нижнього рядка формули, якої він стосується.

Рисунки нумеруються в межах розділу арабськими цифрами (аналогічно до формул та підрозділів) і позначаються словом «Рис.», наприклад «Рис. 1.2».

Таблиці нумеруються послідовно в межах розділу. У правому верхньому куті над заголовком таблиці розміщується напис «Таблиця» із зазначенням її номера. Номер таблиці складається з номера розділу та порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад: «Таблиця 2.3».

Додатки оформлюються як безпосереднє продовження роботи на наступних сторінках. Вони розміщуються в порядку згадування в тексті роботи. Кожен із додатків має розміщуватись на окремій сторінці. Додаток повинен мати заголовок, який друкується угорі симетрично відносно тексту. Додатки нумеруються великими українськими літерами та позначаються словом «Додаток», наприклад: «Додаток Б».

3. Під час написання роботи учасник має посылатися на наукові джерела, матеріали, ідеї, висновки, результати, які використовуються в роботі. Це дає можливість перевірити наведені відомості. Посилатися слід на останні видання публікацій.

Якщо в роботі використовуються відомості з матеріалів з великою кількістю сторінок, тоді слід точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць, формул із джерела.

Посилання в тексті роботи на джерело зазначається порядковим номером за переліком посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, «...у працях [1-7]...».

Якщо в тексті роботи необхідно зробити посилання на конкретні відомості, цитата наводиться в лапках, а посилання береться у квадратні дужки із зазначенням порядкового номера джерела в списку використаних джерел та відповідної сторінки. Наприклад: «... набуття наукового знання передбачає оперування фактами, які характеризують певне явище, розробку наукової гіпотези (теорії), яка пояснює те чи інше явище і постановку експерименту для доведення висунутої теорії [8, с. 37]».

Текст цитати необхідно точно відтворювати й наводити повністю, щоб не спотворити думки автора. Пропуск слів, речень, абзаців при цитуванні допускається без перекручення авторського тексту і позначається трьома крапками. У тексті роботи допускається непряме цитування автора (переказ, виклад думок автора своїми словами), при цьому слід точно викладати думки автора та давати відповідні посилання на джерело.

Посилання на ілюстрації в тексті роботи вказуються порядковим номером ілюстрації, наприклад «рис. 1.2». Посилання на формули вказуються порядковим номером формули в дужках, наприклад «... у формулі (2.1)». На всі таблиці роботи мають бути посилання в тексті, при цьому слово «таблиця» у тексті пишуть скорочено, наприклад «...у табл. 1.2». У повторних посиланнях на таблиці та ілюстрації треба вказувати скорочено слово «дивись», наприклад «див. табл. 1.3».

4. Формули в тексті роботи розміщуються після посилання на них. Вони відокремлюються від тексту інтервалами в один рядок зверху і знизу та розміщуються посередині сторінки. Формули, якщо вони громіздкі й складні, розташовуються на окремих рядках. Це стосується і нумерованих формул. Декілька однотипних невеликих формул подаються в одному рядку через кому, а іноді невеликі нескладні формули розміщуються безпосередньо в тексті.

Переноси у формулі допускаються лише на знаках рівності, плюс, мінус, множення й ділення з повторенням знаку в наступному рядку.

Символи та коефіцієнти, що наводяться у формулі, описуються безпосередньо під нею в тій послідовності, в якій згадуються у формулі.

Значення кожного символу або числового коефіцієнта подається з нового рядка. Перший рядок починається словом «де» без двокрапки.

Номер формули розміщується на правому боці сторінки на рівні нижнього рядка.

5. Ілюстративний матеріал у роботі використовується з метою більш наочного представлення результатів досліджень та їх обґрунтування. Найчастіше в роботах використовуються такі види ілюстративних матеріалів: креслення, рисунки, таблиці, діаграми, графіки, схеми, фотографії. Усі ілюстрації зазначаються в тексті роботи. Якщо ілюстративний матеріал за обсягом перевищує третину сторінки, він має виноситися в додатки. Назва ілюстрації розміщується відразу після її номера, внизу.

Цифровий матеріал роботи оформлюється у вигляді таблиць. Слово «Таблиця» починається з великої літери, прописується курсивом і розміщується у верхньому правому куті сторінки, а її назва — посередині, симетрично до тексту і наводиться жирним шрифтом.

Приклад побудови таблиці

Таблиця 1.1

	Назва таблиці			
Шапка Рядки				
	Боковик	Графи (колонки)		

Заголовки граф мають починатися з великих літер, підзаголовки - з маленьких, якщо вони складають одне речення із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків має бути не менше ніж 8 міліметрів. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Таблиця розміщується після першого згадування про неї в тексті так, щоб її можна було читати без обертання переплетеного блока рукопису або з обертанням за стрілкою годинника.

Таблицю з великою кількістю рядків можна переносити на наступну сторінку. У разі перенесення таблиці на інший аркуш слово «Таблиця», її номер і назва не повторюються, далі над іншими частинами праворуч пишуться скорочено слова «Продовж. табл.» і вказується тільки номер таблиці, наприклад: «Продовж. табл. 1.2».

ЗРАЗОК оформлення титульного аркуша

Міністерство освіти і науки України
Департамент науки і освіти Харківської облдержадміністрації
Харківське територіальне відділення МАН України

Відділення: літературознавства, фольклористики і мистецтвознавства
Секція: зарубіжна література

СУЧАСНІ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ ТВОРІВ СВІТОВОЇ ЗАРУБІЖНОЇ КЛАСИКИ

Роботу виконала:

Левченко Світлана Олександрівна,
учениця I курсу ДНЗ
«Харківське вище професійне
училище № 6»

Науковий керівник:

Кучерявенко Олена Ігорівна,
викладач англійської мови та
зарубіжної літератури,
спеціаліст I категорії
ДНЗ «Харківське вище
професійне училище № 6»

**Організаційно-методичні рекомендації
щодо проведення I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
серед студентів закладів професійної освіти у 2025/2026 н.р.**

1. Організаційний та науково-методичний супровід проведення I етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України в 2025/2026 н.р. серед студентів закладів професійної освіти здійснюють методисти НМЦ ПТО у Харківській області.

2. I етап Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України в 2025/2026 н.р. серед студентів закладів професійної освіти проводиться відповідно до переліку наукових відділень і секцій (додаток 1 до листа від 20.11.2025 № 344 вс).

3. I етап конкурсу-захисту у 2025/2026 н.р. серед студентів закладів професійної освіти (далі – конкурс) згідно з Правилами проведення Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України проводиться у терміни:

3.1. До 06 грудня 2025 року для участі у I етапі конкурсу подаються на електронну адресу НМЦ ПТО у Харківській області: pr.nmc@ptukh.org.ua:

- дослідницька робота учасника в електронному вигляді. Вимоги до написання, оформлення та представлення дослідницьких робіт (додаток 2 до листа від 21.11.2025 №344 вс);

- заявка з мокрою печаткою та підписом директора;
- відгук наукового керівника, рецензія фахівця у відповідній галузі;
- мотиваційний лист;
- декларація академічної доброчесності учасника конкурсу;
- паспорт експоната (розробки) – за їх наявності;
- постер.

Зразки оформлення зазначених документів подано нижче.

3.2. До 13 грудня 2025 року відбувається заочне оцінювання науково-дослідницьких робіт членами журі. Персональний склад журі наукових відділень та секцій буде сформовано залежно від поданих заявок конкурсантів.

3.3. З 15 по 20 грудня 2025 року проводиться постерний захист дослідницьких робіт та наукова конференція на платформі ZOOM (*графік проведення та посилання буде надано додатково*). Для постерного захисту учаснику надається до 3 хв., на відповіді на запитання журі – до 10 хв. Для виступу на науковій конференції учаснику необхідно підготувати презентацію дослідницької роботи до 7 хв., відповіді на запитання – до 3 хв.

4. У шестиденний термін після проведення захисту науково-дослідницьких робіт за секціями наукових відділень журі підсумовує результати конкурсу та опілюднює їх.

Зразки оформлення документів

ЗАЯВКА

на участь у I етапі Всеукраїнського конкурсу-захисту
науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України у 2025/2026 н.р.

Наукова секція: _____

Тема дослідницького проєкту: _____

Прізвище: _____

Ім'я: _____

По батькові: _____

Дата народження: _____

Участь в олімпіадах, конкурсах відповідного рівня (рік, предмет, тема роботи): _____

Повна назва територіального відділення Малої академії наук України: _____

Повна назва закладу позашкільної освіти: _____

Повна назва закладу загальної середньої/професійної освіти: _____

Курс: _____

Прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника: _____

Контактний телефон учасника: _____

Електронна пошта учасника: _____

Керівник закладу освіти _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

ВИМОГИ

до оформлення мотиваційного листа

Мотиваційний лист – короткий (одна-дві сторінки) прозовий текст, який супроводжує дослідницький проєкт і відображає таке:

- ✓ причини, що спонукали автора до виконання дослідницького проєкту;
- ✓ особисті цінності;
- ✓ пояснює, що дослідник хоче змінити своїм проєктом;
- ✓ ким бачить себе в майбутньому.

Мотиваційний лист не є структурним елементом дослідницької роботи, але є документом, що входить до переліку обов'язкових документів, які подаються на кожен етап конкурсу. Мотиваційний лист повинен розкрити таке:

- ✓ як виникла ідея дослідження, що наштовхнуло на неї;
- ✓ які були етапи реалізації, хід дослідження (наприклад: спеціалізовані курси, прослухані за напрямом дослідження (у тому числі онлайн), літні школи, інші освітні/наукові заходи, листування з експертами, публічні заходи з відповідної тематики, які відвідував автор, поїздки, експедиції тощо);
- ✓ які труднощі постали перед дослідником у процесі роботи над проєктом.

Не допускається написання мотиваційних листів у віршованій формі, додавання малюнків, таблиць. Мотиваційний лист пишеться з нової сторінки в довільній формі, починається зверненням до членів журі, підписується учасником конкурсу із зазначенням власного імені та прізвища.

ДЕКЛАРАЦІЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ
учасника Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів
Малої академії наук України

Я, _____
 підтверджую, що моя дослідницька робота на тему:

є самостійним дослідженням, що не містить академічного плагіату. Зокрема, в моїй роботі немає запозичення текстів, ідей чи розробок, результатів досліджень інших авторів без посилань на них, у тому числі буквального перекладу з іноземних мов чи перефразування, що видаються за свій текст, вирваних із контексту тверджень, «розлапкованих» цитат), фабрикації (вигаданих) даних, чи фальсифікації (вигаданих і модифікованих на догоду бажаному висновку) результатів досліджень.

Робота написана із дотриманням норм законодавства України про авторське право і суміжні права.

Список використаних джерел дійсно відображає опрацьований мною матеріал, посилання на джерела є коректними.

Розумію, що в разі виявлення порушення мною принципів академічної доброчесності, стверджених вище, моя робота буде дискваліфікована, і я не зможу продовжувати участь у Конкурсі.

Дата _____

_____ (підпис)

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

ПАСПОРТ
експоната (розробки)

Назва експоната (розробки): _____

Прізвище, ім'я автора (авторів) експоната (розробки): _____

Повне найменування закладу освіти: _____

Курс: _____

Місце проживання: _____

Контактний телефон: _____

Назва гуртка: _____

Прізвище, ім'я, по батькові керівника гуртка: _____

Заклад освіти, на базі якого працює гурток, поштова адреса, контактний телефон: _____

Примітка: _____

Керівник _____

_____ (підпис)

_____ (Ім'я, ПРІЗВИЩЕ)

М.П. _____ (за
 наявності)

ВИМОГИ

до оформлення постера

Постер – вертикально розміщений плакат формату А0, що оформлюється українською мовою (за винятком секцій відділення мовознавства).

Постер повинен містити:

- ✓ зазначення територіального відділення (області);
- ✓ заголовок (назву проєкту, що співпадає з назвою дослідницької роботи);
- ✓ інформацію про автора (прізвище, ім'я, по батькові; повна назва закладу освіти; група; населений пункт; прізвище, ім'я, по батькові та посада наукового керівника);
- ✓ короткий зміст проєкту (мета і завдання проєкту, матеріали та методи його виконання, об'єкт, предмет, результати й висновки).

ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ МАН УКРАЇНИ				
Фото автора	Назва проєкту			
	Прізвище, ім'я, по батькові автора, клас, заклад освіти, населений пункт Науковий керівник: ПІП, посада, місце роботи			
Мета, завдання дослідження		Рисунок 1 Підпис рисунка		
Об'єкт, предмет дослідження				
<table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 15%; padding: 5px; vertical-align: top;"> Діаграма Підпис діаграми </td> <td style="padding: 5px;">Матеріали, хід та методи дослідження</td> </tr> </table>			Діаграма Підпис діаграми	Матеріали, хід та методи дослідження
Діаграма Підпис діаграми	Матеріали, хід та методи дослідження			
Рисунок 2 Підпис рисунка	Результати та висновки	Фото Підпис фото		

Рисунок 1. Приклад розміщення інформації на постері

Рекомендований розмір заголовка – не менше 100 пунктів типографських; розмір тексту – не менше 20 пунктів типографських, міжрядковий інтервал – 1,5. Рисунки мають бути чіткі, з підписами; умовні позначення на них мають бути розшифровані. Речення тексту слід робити короткими, конкретними, однозначними.

Постер має містити інформацію про мету, завдання, об'єкт, предмет, результати дослідження, висновки згідно з вимогами до оформлення постера.

Під час постерного захисту учасник може використовувати макети (прототипи, демонстраційні моделі), які відповідають правилам безпеки праці та розміщуються на робочому місці учасника.